

BLADET FRA MUNNEN:

Under denne overskriften "Bladet fra munnen" inviterer redaksjonskomiteen mennesker med meninger og tilknytning til vannfagene til å presentere aktuelle hjertesaker. Denne gangen er det Ola Skaalvik Elvevold, leder i Natur og Ungdom som har ordet:

Hvis ikke vi, hvem? Hvis ikke nå, når?

Aldri før har det hastet mer for Norge å redusere våre egne klimagassutslipp. Hvis ikke vi, hvem? Hvis ikke nå, når? Verden står på kantet av stupet nå. Klimagassutslippene er høyere enn noen gang. Finanskrisa ga verden et mulighetsvindu for omstilling, som nå er i ferd med å lukke seg. Utslippsprognosene peker oppover. Samtidig har det aldri hastet mer å redusere klimagassutslippene. For å unngå farlige, irreversible klimaendringer må temperaturøkningen på jorda holdes så langt under 2 grader som mulig. Klarer vi ikke det, betyr det massedød både for verdens økosystemer og for verdens folk. Dette er vitenskap. For å klare 2-gradersmålet må globale utslipp reduseres med opp mot 85 prosent innen 2050. Og aller mest presserende: Den globale utslippsveksten må innen 2015 snus til nedgang. Det er ikke likegyldig

hvor raskt vi kommer i gang. Vi har tvert i mot ekstremt dårlig tid.

Før klimatoppmøtet i Mexico har verdens ledere hatt kappløp i å snakke ned forventningene til møtet. Her skal lite skje, og man setter sin lit til at en ferdig avtale kan omforenes på neste års møte i Sør-Afrika. Men selvsagt blir det ikke lettere å enes om en avtale ved å skyve på prosessen. Avgjørende framgang må gjøres på flere felt i Cancun i Mexico hvis forhandlingene skal komme videre. Kanskje viktigst av alt er at rike land forplikter seg til en videreføring av Kyoto-avtalen, slik at man sikrer at disse landene fortsatt har bindende forpliktelser for utslippskutt etter 2012, når dagens avtaleperiode utløper. Klarer man ikke det, risikerer vi å stå uten et internasjonalt klimaregime når Kyoto-avtalen utløper nyttårsaften 2013.

Klimaforhandlinger er krevende. Her skal alle verdens land bli enige gjennom konsensus, og spørsmålene med stor uenighet er mange. Men det aller mest fundamentale problemet er tillitsgapet mellom rike og fattige land. Rike land kommer til møtene og peker på at utslippsveksten i tida framover er ventet først og fremst i utviklingsland, og krever at disse tar ansvar. Samtidig har de rike landene for sin egen del stort sett bare utslippsvekst å vise til så langt. Utviklingslandene på sin side peker på at det er rike land som har skapt klimaproblemet, og derfor har det historiske ansvaret for å lede an i å rydde opp.

Hva kan lille Norge gjøre for å løse denne enorme utfordringen? Det korte svaret er: Overraskende mye. Norge spiller allerede en konstruktiv rolle i det internasjonale klimasamarbeidet på mange måter. Men det store troverdighetsproblemet deler vi med andre rike land: Norske utslipp er fortsatt stabilt skyhøye. Norge er blant landene med

høyest klimagassutslipp per innbygger i verden. Vi har et høyutdannet, høyteknologisk og velstående land. Vi både kan og bør være det landet som går foran og viser at det går an å kombinere lave klimagassutslipp med et velferdssammenheng. Hvis ikke vi klarer det, hvem skal da kunne gjøre det? Og hvis ikke vi setter i gang nå, når i all verden skulle vi ellers gjøre det?

Når Erik Solheim og Jens Stoltenberg kommer hjem fra toppmøtet i Cancun, er det bare å sette i gang. Jobb nummer en blir å sikre et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja. Det vil spare atmosfæren for enorme klimagassutslipp i dette århundret. Etter det skal regjeringen i gang med å revidere klimapolitikken. Da trengs det både langt tøffere mål, i tråd med ny kunnskap, og virkemidler til å matche de målene.

Det er bare å sette i gang. De problemer som mennesker har skapt, kan selvsagt også mennesker løse. Hvis ikke vi, hvem? Hvis ikke nå, når?